



PROGRAMA DE LA ASSIGNATURA: ORGANITZACIÓ I DIRECCIÓ DE CENTRES

Professora: Cristina Sales Arasa

1.- FITXA IDENTIFICATIVA

Codi:	33602
Nom:	ORGANITZACIÓ I DIRECCIÓ DE CENTRES
Curs acadèmic:	2011/2012

2.- RESUM

L'assignatura Organització i Direcció de Centres té caràcter de formació bàsica i es situa en el primer curs del Grau de Mestre/a en Educació Infantil y del Grau de Mestre/a en Educació Primària. Tant pel seu caràcter de formació bàsica como per la seua ubicació en el primer curs de aquesta titulació, l'assignatura té un caràcter general introductor.

L'objectiu que es pretén aconseguir en aquesta, de forma transversal, es que els alumnes siguen capaços de situar-se en una relació reflexiva sobre l'escola com a institució complexa i escenari privilegiat per a la construcció de la democràcia on els drets fonamentals deuen ser desenvolupats i experimentats.

Sent els centres escolars el lloc de la màxima projecció creativa per part dels/de les docents, es també el més reglamentat, fonamentalment per part de l'Administració. En aquesta assignatura es plantejarà l'estudi de la direcció escolar, ubicada entre dos instàncies: docent i inspectora (supervisió administrativa), como l'orientació coherent de sentit que ha de tenir cada organització escolar, tenint en compte la institució a la que pertany i la comunitat educativa que la conforma; però també es plantejarà com la figura i funcions que s'ocuparan de velar pel compliment de les regles corresponents.

3.- COMPETÈNCIES

- . Conèixer els fonaments organitzatius de l'educació infantil y primària.
- . Conèixer els condicionants legislatius de l'activitat educativa.
- . Pensar críticament les competències de les escoles i dels seus professionals.
- . Analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'envolten.
- . Conèixer i aplicar experiències innovadores en educació infantil y primària.

4.- RESULTATS D' APRENTATGE

Els resultats de aprenentatge que es pretén deriven, en major o menor intensitat, de les situacions i activitats d'ensenyament que es dissenyaran atenent a las competències, els continguts, les característiques de l'alumnat i el context serien:

- **L'adquisició de les categories conceptuais bàsiques** que permeten realitzar anàlisi fonamentats de la pràctica i els processos organitzatius, la reglamentació bàsica dels centres d'Educació Infantil i d'Educació Primària, els diferents components que configuren el sistema educatiu i tot el sistema d'influències i tensions que generen els canvis legislatius (i, fonamentalment, els que afecten a l'exercici del treball docent), els diferents àmbits, nivells i instàncies de participació dels distints agents educatius, diversos models de millora de la qualitat i equitat en els centres educatius, ...
- **L'adquisició dels sabers pràctics** que introdueixen o modifiquen les relacions entre el professorat, la cultura i l'alumnat, sabent situar-se en primera persona respecte a aquestes posicions en l'aula, en el centre i en la comunitat educativa.
- **L'adquisició de la capacitat reflexiva** que els permeta formular un pensament constructiu sobre l'escola i la seua funció en el context social immediat, analitzant els processos educatius de cada centre des de la seua singularitat, situant les pràctiques docents en les condicions institucionals que enmarquen a les organitzacions educatives, reconeixent els condicionants polítics i ideològics del sistema educatiu en el nostre país como fonament dels formats organitzatius vigents, separant les qüestions formals de les projeccions culturals dels actors socials que interactuen en els centres, reflexionant sobre el sentit dels documents institucionals en les escoles i el paper que desenvolupen en l'organització i funcionament autònom dels centres, ...
- **La capacitat d'abordar situacions organitzatives** en claus multiculturals i coeducatives, així com diferents situacions amb orígens socioeconòmics plurals.
- **L'aprenentatge d'estratègies** per l'orientació efectiva de la comunitat educativa i del centre escolar cap a les metes definides per aquestos col·lectius, atenent a criteris de equitat.
- **La reinterpretació de situacions de ensenyament-aprenentatge de la seua pròpia història escolar**, plantejant alternatives a las mateixes basades en las competències i els continguts d'aquesta guia.
- **La capacitat d'implicar-se en processos que afavorisquen el desenvolupament de la capacitat investigadora i la innovació** en els centres educatius, en base a la dinamització de processos col·laboratius y participatius tant per al seu desenvolupament professional como personal y social.

5.- DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

UNITAT DIDÀCTICA 1. L'ORGANITZACIÓ EDUCATIVA COM CAMP D'ESTUDI I INVESTIGACIÓ.

- Perspectives teòriques sobre l'organització dels centres educatius.
- Diferents enfocaments sobre la qualitat en educació.

UNITAT DIDÀCTICA 2. MARC POLÍTIC EN L'ORGANITZACIÓ I DIRECCIÓ DE CENTRES DOCENTS

- El sistema educatiu i l'educació obligatoria: estructura i funcions.
- L'escola pública i privada: Tipologia de centres (CRAs, CAEs, CEE,...)
- Marc legislatiu: ROF, LOE, LOGSE, LODE, C-1978,...Declaració de Drets Humans I de la infància.
- Les administracions educatives: competències i relació de les administracions educatives amb els centres docents. Les reformes educatives i les polítiques educatives.
- Els centres educatius i el marc polític, econòmic i cultural en el que s'ubiquen.

UNITAT DIDÀCTICA 3. ESCOLES DEMOCRÀTIQUES: LA GESTIÓ, LA COORDINACIÓ, LA PARTICIPACIÓ I LES CULTURES EN LA VIDA COTIDIANA DELS CENTRES DOCENTS.

- Òrgans de govern i de coordinació docent. Els documents institucionals com instruments de coordinació (PEC, PCC, PGA, RRI,...). Programes i plans institucionals.
- La direcció com orientació comunitaria (pedagògica) i gestió de la participació, de la coordinació docent i de l'autonomia dels centres. La gestió econòmica, administrativa (de recursos humans i materials, d'espais i temps), curricular,...
- Les cultures escolars i la micropolítica en l'escola. Les relacions, la comunicació, la toma de decisions i el tractament dels conflictes en els centres educatius.
- Veus i participació de l'alumnat.
- El contexte social dels centres i la relació dels centres amb l'entorn (famílies, serveis municipals, col·lectius de barri,...)
- Funcions i activitats del professorat. El professor-tutor. Libertat de càtedra, treball coordinat i control democràtic de la pràctica docent. Condicionants, contradiccions i conflictes en el treball docent. Formació i desenvolupament docent.

UNITAT DIDÀCTICA 4. L'AVALUACIÓ I LA INNOVACIÓ EN EDUCACIÓ.

- L'avaluació del sistema educatiu, dels centres escolars, del professorat i de l'alumnat.
- Els centres com unitat d'innovació. Projectes d'innovació en centres (stratègies d'atenció a la diversitat en escoles inclusive, projectes coeducatius de centre, comunitats d'aprenentatge, escoles democràtiques, agenda escolar XXI, projectes de mediació,...). Els centres educatius en contextes de projectes comunitaris. Experiències de bones practiques d'equips docents, de participació escolar, de col.laboració escola-entorn, ...
- La investigació acció en educació.

6.- VOLUM DE TREBALL

TIPUS D'ACTIVITATS	Hores	
Classes presencials teòriques	25	1 crèd
Classes presencials practiques	25	1 crèd
Assistència a activitats externes	12,5	0,5 crèd
Tutories presencials i virtuals	12,5	0,5 crèd
Estudi, treball autònom i lectures individuals	25	1 crèd
Preparació d'activitats grupals d'avaluació	25	1 crèd
Preparació de les classes.	25	1 crèd
TOTAL	150	6 crèd

7.- METODOLOGIA DOCENT

Les activitats presencials (40% del temps de dedicació) comprenen:

- L'assistència a les classes teòrico-pràctiques, en les que es treballaran els continguts de l'assignatura, mitjançant classes magistrals introductòries, seguides de debats i de treballs en grup i exposicions orals.
- Treballs en grup. A l'inici del curs es formaran grups per a la realització de diversos treballs que s'hauran d'exposar front al grup complet.
- Tutories individuals i/o col·lectives. Seran necessàries per coordinar als alumnes en les activitats individuals i grupals proposades en classe.
- Activitats complementàries. En les setmanes d'activitats complementàries es profunditzarà en algun dels tòpics abordats en l'assignatura.

Les activitats no presencials (60% del temps de dedicació) inclouen:

- Lectura individual de dos llibres a elegir entre una llista que proporcionarà la professora.
- Preparació dels treballs grupal i de la seua exposició. Encara que en les sessions de classe hi haurà un temps dedicat al treball en grup, serà necessari dedicar-li més temps al marge d'aquestes sessions presencials.
- Preparació de les classes. Per tal de dinamitzar les classes, hi ha que dedicar un temps abans de les classes per llegir certs textos sobre els quals es realitzaran activitats en classe (debats,...).

8.- AVALUACIÓ

La informació per a evidenciar l'aprenentatge es recullirà a través de:

- ▶ Seguiment periòdic de l'assistència i participació dels estudiants, tant en l'aula como en tutories individuals i en grup i en activitats que es realitzen fora de l'aula.
- ▶ Avaluació dels treballs, tant els individuals com els grupals que proposarà la professora al llarg del curs. (40% de la nota final)
- ▶ Exercici escrit (60% de la nota final)

És necessari assistir al 80% de les sessions de classe per aprovar l'assignatura. Qui no pugue assistir a les classes presencials haurà de negociar amb la professora les condicions alternatives de realització de la matèria, lo qual s'ha de fer abans de final d'octubre de manera improrrogable.

10.- REFERÈNCIES

10.1 Referències Bàsiques

AA VV: Dossier el·laborat per la professora.

ANTÚNEZ, S. Y GAIRÍN, J. (1998): La organización escolar. Práctica y fundamentos. Barcelona: Graó

BELTRÁN LLAVADOR, F. Y SAN MARTÍN A(2002): Diseñar La coherencia escolar. Madrid, Morata.

SANTOS GUERRA, M.A. (2009): Escuelas para la democracia. Cultura, organización y dirección de instituciones educativas. Ed. Wolters Kluwer.

10.2 Referències Complementàries

- AGUILAR HERNÁNDEZ, L (2006): Todo sea por la calidad. Tramar el cambio en la educación. Valencia. Germania.
- APPLE, M.W. Y BEANE, J.A. (1997): Escuelas democráticas. Madrid. Morata.
- BALL, S.J. (1989): La micropolítica de la escuela. Hacia una teoría de la organización escolar. Barcelona, Paidós / MEC.
- BELTRÁN LLAVADOR, F. (2010): Organización de instituciones socioeducativas: imposibilidad y desórdenes. Valencia. Reproexpres.
- CARDA, Rosa M. y LARROSA, Faustino (2007). La organización del centro educativo. Manual para maestros. Alicante, Editorial Club Universitario
- FULLAN, M. y HARGREAVES, A (1998): ¿Hay algo por lo que merezca la pena luchar en la escuela? Sevilla. Publicaciones del MCEP
- GÓMEZ LLORENTE, L (2000): Educación Pública. Madrid. Morata.
- LEGISLACIÓN DIVERSA
- MARTINEZ BONAFE, Angels (2002). Vivir la democracia en la escuela: herramientas para intervenir en el aula y en el centro. Sevilla. MCEP (También en Ed. Graó. 1999. Viure la democràcia a l'escola).
- SANTOS GUERRA, M.A. (2001): La escuela que aprende. Madrid. Morata.
- SIDORKIN, A. M. (2007): *Las relaciones educativas. Educación impura, escuelas desescolarizadas y diálogo con el mal.* Barcelona. Octaedro.
- TONUCCI, F. (2003). *Cuando los niños dicen ¡basta!*. Madrid. Fundación Germán Sánchez Ruipérez (También en Ed. Graó. 2004. Quan els infants diuen prou!).
- VIÑAO, A. (2002). *Sistemas educativos, culturas escolares y reformas.* Madrid. Morata.
- WOODS. P. et al.: *La reestructuración de las escuelas.* Madrid, Akal 2004